EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 13.5.2015.
COM(2015) 277 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Apvienotās Karalistes 2015. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Apvienotās Karalistes 2015. gada konverģences programmu

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Apvienotās Karalistes 2015. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Apvienotās Karalistes 2015. gada konverģences programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulu (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu[1] un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1176/2011 par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību[2], un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu[3],

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas[4],

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju "Eiropa 2020", kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija. Šajā stratēģijā galvenā uzmanība ir pievērsta svarīgākajām jomām, kurās nepieciešama rīcība, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.

(2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādnēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm. Kopā tās veido "integrētās pamatnostādnes", ko dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

[1] OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.
[2] OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.
[3] COM(2015) 277.
[4] P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

(3) Padome 2014. gada 8. jūlijā pieņēma ieteikumu par Apvienotās Karalistes 2014. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par Apvienotās Karalistes atjaunināto konverģences programmu 2014. gadam.

(4) Komisija 2014. gada 28. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu[5], tādējādi uzsākot 2015. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Tajā pašā dienā Komisija, balstoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma brīdināšanas mehānisma ziņojumu[6], kurā tā noteica Apvienoto Karalisti kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.

(5) Eiropadome 2014. gada 18. decembrī apstiprināja prioritātes, lai veicinātu investīcijas, paātrinātu strukturālās reformas un īstenotu atbildīgu, izaugsmi veicinošu fiskālo konsolidāciju.

(6) Komisija 2015. gada 26. februārī publicēja 2015. gada valsts ziņojumu par Apvienoto Karalisti[7]. Tajā tika izvērtēts Apvienotās Karalistes progress, īstenojot valstij adresētos ieteikumus, kas pieņemti 2014. gada 8. jūlijā. Valsts ziņojumā ir iekļauti arī padziļinātā pārskata rezultāti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu. Komisijas veiktā analīze ļauj secināt, ka Apvienotajā Karalistē pastāv makroekonomiskā nelīdzsvarotība, kuras novēršanai ir nepieciešama politikas rīcība un uzraudzība. Jo īpaši uzmanība joprojām ir jāpievērš riskiem saistībā ar mājsaimniecību parādsaistību augsto līmeni, kas saistīti arī ar mājokļu tirgus strukturālajām iezīmēm. Ir palielinājusies ekonomikas un finanšu nozares izturētspēja. Tomēr mājokļu trūkums turpināsies un, visticamāk, izraisīs augstas mājokļu cenas vidējā termiņā, kā rezultātā šī nozare turpinās zaudēt izturību pret riskiem.

(7) Apvienotā Karaliste 2015. gada 26. martā iesniedza savu 2015. gada valsts reformu programmu un 2015. gada konverģences programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.

(8) Pašlaik Apvienotajai Karalistei piemēro Stabilitātes un izaugsmes pakta korektīvo daļu. Konverģences programmā 2014. – 2015. gadam valdība plāno samazināt nominālo deficītu no 4,3 % no IKP 2015. – 2016. gadā līdz 2,2 % no IKP 2016. – 2017. gadā, lai 2019. – 2020. gadā sasniegtu pārpalikumu 0,1 % no IKP. Konverģences programmā nav iekļauts vidēja termiņa mērķis. Paredzams, ka valdības parāda attiecība pret IKP 2015. – 2016. gadā sasniegs augstāko līmeni, proti, 88,8 %, un pakāpeniski samazināsies līdz 81,4 % no IKP 2019. – 2020. gadā. Pamatojoties uz Komisijas 2015. gada pavasara prognozi, paredzams, ka Apvienotā Karaliste līdz Padomes noteiktajam termiņam, proti, 2014. – 2015. gadam, nebūs novērsusi savu pārmērīgo budžeta deficītu. Turklāt fiskālie centieni tika veikti mazākā apmērā nekā Padomes ieteiktie. Šā iemesla dēļ Padome XX. jūnijā saskaņā ar LESD 126. panta 8. punktu nolēma, ka Apvienotā Karaliste nav veikusi efektīvus pasākumus atbilstoši Padomes 2009. gada 2. decembra ieteikumam par pārmērīga deficīta novēršanu, un sniedza jaunu ieteikumu, pieprasot Apvienotajai Karalistei novērst pārmērīgo budžeta deficītu līdz 2016. – 2017. gadam. Konverģences programma ir saderīga ar jauno 2016. – 2017. gada termiņu saskaņā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. Makroekonomikas scenārijs, uz kuru pamatojas šīs budžeta prognozes, ir ticams. Balstoties uz Komisijas 2015. gada pavasara prognozi, paredzams, ka Apvienotā Karaliste novērsīs savu pārmērīgo

[5] COM(2014) 902.
[6] COM(2014) 904.
[7] SWD (2015) 47.

budžeta deficītu līdz 2016. – 2017. gada termiņam un īstenos ieteiktos fiskālos pasākumus. Jau ir noteikti pasākumi, lai sekmētu plānoto deficīta rādītāju sasniegšanu, sākot no 2015. – 2016. gada un turpmāk, tomēr ir nepieciešama sīkāka informācija par dažādu dienestu izdevumu limitiem. Pamatojoties uz konverģences programmas novērtējumu un ņemot vērā Komisijas 2015. gada pavasara prognozi, Padome uzskata, ka Apvienotā Karaliste panāks atbilstību Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumiem.

(9) Ir noteikts, ka augsts un, iespējams, pārmērīgs mājsaimniecību parādsaistību līmenis potenciāli rada makroekonomisko nelīdzsvarotību, kas apdraud Apvienotās Karalistes ekonomiku. Lai gan mājsaimniecību sektora parādsaistības turpina nedaudz samazināties, tās joprojām ir augstas un padara Apvienoto Karalisti neaizsargātu pret riskiem, kas varētu ietekmēt ekonomisko izaugsmi un finanšu stabilitāti. 2014. gada vidū Anglijas Bankas Finanšu politikas komiteja paziņoja par diviem pasākumiem, kas paredzēti, lai mazinātu ar lielajām mājsaimniecību parādsaistībām saistītos riskus. Tā ieteica hipotekāro kredītu aizdevējiem piemērot "procentu likmju stresa testu", lai novērtētu aizņēmēju spēju izpildīt savas hipotekārās saistības, ja procentu likmes pieaug. Tā arī ieteica hipotekāro kredītu aizdevējiem ierobežot to hipotekāro aizdevumu daļu, kuru aizdevuma apjoma attiecība pret ienākumu apjomu ir 4,5 un vairāk, līdz 15 % no jaunu hipotekāro aizdevumu apjoma. Šo pasākumu ietekme būtu rūpīgi jāuzrauga.

Ir īstenotas vairākas valsts plānošanas politikas reformas, tomēr ir maz ticams, ka tām būs īstermiņa ietekme. Ir cieši jāuzrauga vietējo pašpārvalžu veiktā mājokļu piedāvājuma palielināšana kā atbildes reakcija uz reformām.

(10) Apvienotās Karalistes darba tirgus pēdējos gados ir darbojies labi, un paredzams, ka tas saglabāsies spēcīgs. Nodarbinātības līmenis 2014. gadā sasniedza 76,5 %, savukārt bezdarba līmenis turpināja samazināties, sasniedzot 6 %, un tiek prognozēts, ka 2015. gadā tas turpinās samazināties. Neraugoties uz pozitīvajām tendencēm attiecībā uz darba tirgu, joprojām pastāv sociālās problēmas. To cilvēku īpatsvars, kuri dzīvo mājsaimniecībās ar ļoti zemu darba intensitāti, nedaudz pieauga no 13 % 2012. gadā līdz 13,2 % 2013. gadā, salīdzinot ar 10,7 % vidēji ES. Atšķirība starp nepilnas slodzes darbu strādājošo sieviešu (42,6 % 2013. gadā) un vīriešu (13,2 % 2013. gadā) īpatsvaru ir viena no augstākajām ES. To sieviešu procentuālais īpatsvars, kuras nestrādā vai strādā nepilnu darba laiku personīgo un ģimenes pienākumu dēļ (12,5 %), bija gandrīz divreiz lielāks nekā ES vidējais rādītājs (6,3 %) 2013. gadā. Jauniešu nodarbinātība un darba devēju iesaiste māceklības jomā ir turpmāk risināmas problēmas. Vēl viena joma, kam jāpievērš uzmanība un kas saistīta ar jauniešu nodarbinātību, ir izglītība un prasmes. Lielai daļai jauniešu ir salīdzinoši zems pamatprasmju līmenis. Labklājības sistēmas reformas un bērnu aprūpes problēmas risināšanai paredzēto pasākumu īstenošana ir bijusi ierobežota. To bērnu īpatsvars, kuri dzīvo bezdarbnieku mājsaimniecībās, Apvienotajā Karalistē joprojām ir viens no augstākajiem ES. Turklāt, lai gan pēdējā laikā ir palielinājies piedāvājums bērnu aprūpes sistēmā, svarīgs jautājums joprojām ir izmaksu ziņā pieejamas un kvalitatīvas pilna laika bērnu aprūpes pieejamība.

(11) Publisko un privāto investīciju sekmēšana palīdzētu uzlabot produktivitāti un konkurētspēju, kas ir būtiskas problēmas Apvienotajā Karalistē. Nepieciešamība nodrošināt kvalitatīvas investīcijas infrastruktūrā ir atspoguļota 2014. gada decembra valsts infrastruktūras plānā, kas ir atjaunināts, paplašinot tā darbības jomu. Paredzams, ka privātais sektors finansēs lielu daļu no šā plāna, bet joprojām nav skaidrs, cik lielas saistības tas uzņemsies. Tas rada riskus plāna veiksmīgai

īstenošanai, neraugoties uz to, ka ir sasniegts ievērojams progress, sniedzot savlaicīgu informāciju par tā īstenošanu. Apvienotajai Karalistei būtu jānodrošina, ka uzņēmumu nodokļu sistēmas ir investīcijas veicinošas, jo īpaši izmantojot darījumu tarifu gaidāmo pārskatīšanu.

(12) Eiropas pusgada ietvaros Komisija ir veikusi Apvienotās Karalistes ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un publicējusi to 2015. gada valsts ziņojumā. Turklāt tā ir izvērtējusi konverģences programmu un valsts reformu programmu, kā arī pasākumus, kas veikti kā atbilde uz ieteikumiem, kas Apvienotajai Karalistei sniegti iepriekšējos gados. Komisija ir ņēmusi vērā ne tikai to lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Apvienotajā Karalistē, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā nepieciešamību nostiprināt Eiropas Savienības vispārējo ekonomisko pārvaldību, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 3. ieteikumā.

(13) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi Apvienotās Karalistes konverģences programmu, un tās atzinums[8] ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.

(14) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 2. līdz 3. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Apvienotajai Karalistei 2015. un 2016. gadā rīkoties šādi.

1. Pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras ietvaros veikt efektīvus pasākumus un censties noturīgi novērst pārmērīgu budžeta deficītu līdz 2016. – 2017. gadam, jo īpaši, prioritāti piešķirot kapitālizdevumiem.

2. Veikt turpmākus pasākumus, lai palielinātu piedāvājumu mājokļu nozarē, tostarp īstenojot valsts plānošanas politikas sistēmas reformas.

3. Risināt prasmju neatbilstības problēmu, palielinot darba devēju iesaisti māceklības īstenošanā. Veikt pasākumus, lai vēl vairāk samazinātu to jauniešu skaitu, kuriem ir zems pamatprasmju līmenis. Vēl vairāk uzlabot cenas ziņā pieņemamas un kvalitatīvas pilna laika bērnu aprūpes pieejamību.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs

[8] Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.